

NIESNASKA (51) *sb f*

niesnaska (44), **nieznaszka** (4), **niesnażka** (1), **niesnacka** (1), **nieznaska** (1); *nieznaszka BielŻyw, KwiatKsiąż; niesnażka KochFrag; niesnacka ReszHoz; nieznaszka : nieznaska StryjKron (2:1).*

Zawsze w pisowni łącznej.

e oraz pierwsze a pochylone.

sg G niesnaski (2). ◇ A niesnaskę (1). ◇ pl N niesnaski (21). ◇ G niesnasek (3) BielKron, KwiatKsiąż, KochFrag, niesnask(o)w (2) SkarJedn, SkarKaz. ◇ D niesnask(o)m (1). ◇ A niesnaski (20). ◇ I niesnaskami (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI i XVIII w.

1. *Różnica zdań, spór, niezgoda, zatarg, zwada, sprzeczek, kłótnia, nieporozumienie, zamieszanie, rozruchy; dissensio, rixa, seditio, sonitus PolAnt; inconstabilitio Vulg; inimicitia, invidia, malevolentia, odium, simultas Cn [w tym: pl (48)] (50) : Thákci zawnždy mądrość tego światá mowi ktora nie inego nie rádži [...] iedno áby tylko ty docześne niefnaski nie były. BibRadz II 77b marg; Abowiem fię nam obawiać potrzebá/ áby nas nie obwiniono o niefnaskę dnia dżifiefyżego BibRadz Act 19/40; to wino było wolno káżdemu ile chciał pić/ fkd fię wiele niefnasek stáło: ábowiem vboftwo popiwfzy fię/ walki miedzy fobá wfzczęli/ nieieden thyle krwie pozbył ile winá wypił BielKron 331, 58 marg; á podatki telf bárzo máłe fży z onych kráin dla niefnaski/ y dla mordu ktorego on był powodem BudBib 1.Mach 3/29; Bo kto będzie niezgodną bráciá iedną y krocił/ gdy iáko ludzie do niefnaskow (bez ktorych żywot tyn być nie może) przydą? Dwa fię plebani powadżą/ ieden ie Bifkup porowna: Dwa fię Bifkupi pogryzą/ ieden ie Arcybifkup zgodzi. SkarJedn 60; iednąk w to vgodził/ Ze do dáfżych niefnażek drógę był zágrodił. KochFrag 43; Vżycz łáfki obfitości: Oddal niefnaski trofkliwe/ Ziednoczenie day fżeżeśliwe. LatHar 37.*

niesnaska około czego (1): bo iáko ná czętą niemoc potrzebá czętęgo lekárftwá: tak też ná ty czętę niefnaski około Wiáry/ potrzebá ty fprawy czętę przypomináć BiałKat 116.

niesnaska o co (1): Przetoż to iefł iášniey opowiedziano/ oco wietfze niefnaski vrość miály SkarJedn 9.

niesnaska z kim (3): Niefnaski z S. Ianem Chryzofomem. SkarŻyw 455 marg. Cf »w niesnaski zaść«.

niesnaska miedzy kim (i kim) (13): GliczKsiąż Cv; A tho gdy rzekł/ wnet fię wfzczęły niefnaski miedzy Fáryzeufzmi/ y Sáduceufzmi BibRadz Act 23/7, Deni 2 arg, 4.Esdr 15/16, II 93a marg; áni thego ściřpią/ áby miedzy poddánymi byłá przyiaźń/ fpołká/ ábo towarzýstwo: ále będą woleć widzieć miedzy nimi niefnaski/ niechęci/ y nienawiści GórńDworz Gg6; SkarŻyw 310; Bo w ten czás roftyрки były wielkie [...] miedzy Synem iego Wáfilem/ y Wnukiem Dimitrem/ około Stołcá Wielkiego Xięftwá Mořkiewfkiego/ y miedzy infzym pofpolftwem/ y Boiáry Mořkiewfkimi/ wielkie nieznafzki. StryjKron 697, 308; ReszPrz 30; ReszHoz 132; WujNT 583 marg; SkarKazSej 671b.

niesnaska w czym (1): Lacwie się dowiefz/ gdzie takie niefnaski w wykłádzie piłmá fą BiałKat 118v.

niesnaska czyja [w tym: G sb (2)] (2): Niefnaski hardych fą zwyłaniem krwie/ á fwary ich ciężkie ku fłuchániu. BibRadz Eccli 27/15, Is 25/5.

W *połączeniach szeregowych* (8): z których [gadek] nie inego nie roście/ iedno roznice/ zwady/ niefnaski/ iako nas z tego przeŝtrzega Apoŝtoł S. *BibRadz* *4; *GórnDworz* Gg6; *GrzegŚm* 32; Przegląda teŝ zalię pokoy między ludźmi/ między ŝtany/ ŝkąd roŝterki kłopoty á rozliczne niefnaski roŝtą/ á cŝałem ŝie y krew rozlewa. *RejZwierc* 141; okrom ktorego [Piotra rzymskiego] rozdziały/ niefnaski y rozerwania być muŝą *SkarJedn* 153; Ná koniec ŝwary y niezgody/ y prawne niefnaski ŝprawiedliwymi wynalaski kończył. *SkarŻyw* 31; A iawnec ŝą vczynki ciála/ ktore te ŝą; (*marg*) cudzoŝstwo. (–) porubŝtwo/ nieczyŝtoŝć/ niewŝtydliwoŝć wŝzeteczeńŝtwo: bałwochwálŝtwo / cŝarowanie (*marg*) trucizny. (–)/ nieprzyiáŝni/ ŝwary/ zawiŝci/ gniewy/ niefnaski/ roŝtyrki/ kácerŝtwá [*inimicitiae, contentiones, aemulationes, irae, rixae, dissensiones, sectae*] *WujNT Gal* 5/20, 583 *marg*; [yŝeŝmy wŝyŝtkie krzywdy, roŝnoŝczy, nyeprzyaŝny, nyefnalŝzky, y roŝthyrky, chtore Yakub ku Balcerowy myecz myenyl, za przychylnym zezwolenym obu dwu ŝtron [...] ale przeŝŝ ŝpoŝŝob yednaczkys vloŝzyly, vgodzyly, vthlumyly. *ZapWpol* 1547/77].

W *porównaniu* (1): Vŝmierzyŝ niefnaski niepoboŝnych iako gorácoŝć ná mieyŝcu ŝuchem *BibRadz Is* 25/5.

W *charakterystycznych połączeniach*: *niesnaski doczeŝne, nieugaszone, troskliwe, wielkie, wietsze* (3), *wnętrzne* (2); *przyŝć do niesnasek; niesnaski wszcŝać, zaczynáć*.

Zwroty: »ugasić niesnaski« (1): ieŝt ŝeđzia ieden/ ma ŝwoie vrŝeđniki y poruczniki widome/ ktorzy porownáć wŝytko/ y vgásić niefnaski między ŝwemi mogá. *SkarKazSej* 671b.

»uŝmierzyć (*a. uŝmierzáć*), uspakajáć, uskromić niesnaski« = *sonitum humiliare PolAnt* [*szyk zmienny*] (4:1:1): Człowiek gniewliwy wŝzczyna zwady/ ále ten ktory ieŝt ćierpliwy vŝmierza niefnaski [*guiescere faciet lites*] *BibRadz Prov* 15/18, *Is* 25/5; *BielKron* 186v [2 r.], 221; po miáŝtách wielkich nieugálzone niefnaski y buntowania między ŝáŝiady vŝpakaiał. *SkarŻyw* 310.

»w niesnaski záŝć (*a. zachodzić*) [z *kim*]« [*szyk zmienny*] (2): *SkarJedn* 60; Lepiey/ iako Apoŝtoł mowi/ y krzywdy ćierpieć/ niŝli w niefnaski iákie z brátem záchodzić. *SkarKaz* 209a.

Wyraŝenie: »nieprzystojne i złoŝciwe niesnaski« (1): ktory [koŝciół] teraz nieprzyŝtoynymi y złoŝciwymi niefnaskámi ŝzárpáią y rozŝypuią *BibRadz* *5.

Szeregi: »niesnaski i bunty (*a. buntowania*)« (2): ktorzi będąc niezgodni między ŝobá/ wŝzczynáliby niefnaski y bunty [*factioms excitarent*] á nie mogliby niczym roŝkázowaniem ábo pánowaniem być pohámowani. *ModrzBaz* 25; *SkarŻyw* 310.

»niesnaski i niestwornoŝci« (1): Vmárl ná Krol táki/ ktory [...] máiađz rozmaíte niefnaski/ y niestwornoŝci/ oto nas wŝyŝtkich/ w zdrowiu/ w pokoiu/ [...] wcale záchowál *BialKaz* H3.

»niezgody i (domowe) niesnaski« [*szyk 4:1*] (5): *BibRadz Deut* 2 arg; *BialKat* I; Roku 1297. wielka niezgodá y nieznaŝki záczęly ŝię między mieŝzczány Rigenŝkimi z iedney ŝtrony/ á między Miŝtrzem y Brácią Domu Niemieckiego z drugiey ŝtrony w Liflanciech *StryjKron* 308, 335; áby między ludźmi rozerwania/ herezyi y kácerŝtw/ ktore ŝą mátká niezgody y niefnaskow/ nie było. *SkarKaz* 638b. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»rozerwanie i niesnaski« (1): mieniać go być przyczyńcá iákiego rozerwania y niefnaski *LubPs* O3. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»rozterki a niesnaski« (1): łámi łobyemyerzną/ fráfuyą fie/ y roftą myedzy nimi rofterki á nyefnáfki ná káždy čás y godzinę *GliczKsiąż* Cv. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*]

»walki i niesnaski« (1): Opowieda walki y niefnáfki ktore miały być miedzy Krolmi Syriyfkimi. *BibRadz Dan 11 arg.*

»waśni i niesnacki« (1): Náyduie fię też dofyć ludzi pobożnych/ ktorzy gdy obaczą że fię miedzy kim iákíe wafni y niefnacki mnożą/ zárázem do łtron obudwu chodzą [...] łtaranie czyniąc/ iákoby fię poiednawfy/ w pokoiu á w miłości chrześcijáńfkíey z łobą mięłzkáli *ReszHoz* 132.

»niesnaski i zgorszenia« (2): y też ktore przez łift łwoy do Rzymiánow piłząc z wielkim áffektem łálutuie/ gdzie ich też pilno profi/ áby pilnie dogłádali tych ktorzy niefnáfki y zgorłzenia [*dissentiones et offencula Vulg Rom 16/17*; rozruchy y pogorłzenia *WujNT*] czynili przeciw tey náuce ktoreyieście fię práwi náuczyli *ReszPrz* 178, 178.

»nieznaszki a zwady« (1): y yzeby woylko proznuiące od nieznáfzek á zwad tym łpołobem odwracał. *KwiatKsiąż* P3v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

2. *Błqd, wada, grzech* (1) :

Szereg: »nieznaszki abo plugawości« (1): ktoremu [*Jowiszowi*] oni w łkładaniu łwym przypifuią fryie, czudołoftwa y infze nieznáfzki abo plugawości rozmaite ktorych bez zapyrzenia nikt wyrzec nie może. *BielŻywGlab nlb* 12.

3. [*Defekt, skaza, szkoda*: bowiem wilgotność łtáienna z gnoi u pochodząca gdy przypadnie ná nogi mokre/ tedy ciepłością łwą zbiera wilgotność złą w nogi końłkie y czyni w nich gruczoły/ guzy y infzych wiele nieznáfzek łzkodnych. *Cresc 1571 520 (Linde).*]

Synonimy: 1. *kłotnia, niestworność, niezgoda, poswarek, roznica, rozruch, roztyrk, spor, swar, waśń, zajście, zamieszanie, zamieszka, zwada*; 2. *błqd, grzech, wada*; 3. *brak, defekt, skaza, szkoda*.

AKtt